

UMBROT Í ALÞJÓÐAKERFINU

JÓN ORMUR HALLDÓRSSON, DÓSENT
VIÐSKIPTAÐEILD | FYRIRLESTRAMARAFON HR

Alþjóðakerfið

- Þrjú dæmi:
  - Fjármálakreppan
  - Miðausturlönd
  - Vöxtur Kína
- Hvað er kerfi?
- Einkenni alþjóðakerfisins og dagskrá heimsmála
  - Eðli stjórnleysis
  - Átök, samvinna og hagsmunir
  - Ofurvald
    - Dagskrá og ráðandi hagsmunir síðustu 200 árin
    - Tvíþóla. Einþóla. Margþóla?
    - Risaveldi, stórveldi og svæðisbundin veldi

Sagan hætti við að enda

- Fukuyama og endir sögunnar
- Huntington og átök menningarsvæða
- Mjúkt vald
- Samvinna í alþjóðakerfinu - líberalismi
- Hagsmunagæsla ríkja – raunsæisskóli og stjórnmalahagfræði
- Ólík sýn á hagsmuni - sköpunarhyggja
  - Menning, trú og pólítík - ólík skynjun
  - Þörfín fyrir andstæður og andstæðinga

Stórveldin og heimur þeirra

- Risaveldið eina
  - Landamæri risaveldis
  - Skynjun og veruleiki
  - Hádegi heimsveldis
  - Risaveldi sem skuldari
- Önnur stórveldi og svæðisbundin veldi
  - Þeir sem þarf að taka tillit til
    - Víða
    - Á afmörkuðum svæðum
    - ESB, Evrópuveldin fimm, Kína, Indland, Rússland, Brazílía, Tyrkland, Indónesía, Suður Afríka
    - Markaðir, lánveitendur, hráefni, mjúk veldi, trúarbrögð

Breytingar og nokkrir drifkraftar þeirra

- Kína og Asía
  - Þungamiðja heimsins færst til
- Lýðfræðilega sprengjan
  - 58% íbúa heimsins í Asíu
  - Evrópa og Japan eldast – svo Kína og Bandaríkin
- Tiltöluleg hnignun Bandaríkjanna
  - Fjármál, alþjóðaviðskipti, hernaðarmáttur, mjúkt vald
- Heimsvæðing og kapítalismi
- Heimsvæðing og breytt eðli átaka